

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. IV. Christus detractis violenter vestimentis, nudissius cruci
adsternitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

bilis populus, qui praesens aderat, facillime credidisset, potrectum Christo Apianum aut conditum suave vitum doloribus leniendis. 6. Sunt qui dicant myrrham potionem illam ita fuisse confectam, ut acceleraret mortem, vel quia vulneratis noxia, vel quia venenata. In recutendo igitur hoc poculo Christum publice refectus, se placide ac voluntarie ad mortem ire, nutu & arbitrio divini Patris, nec cupere sese celeriore patiendi finem, vel una horula parte, & mori velle non veneno, sed cruce. 7. Sunt qui censeant hoc tali potu reorum sensus sopiri solitos, & talem porrigere praecipuum esse Judaeis. Christus igitur rectissime noluit bibere, ne crederetur in cruce pati aut loqui ebrius. Atque etiam, ut dictum illud sibi constaret: Dico vobis, non bibam amodo de hoc gemine vitis usque in diem illum, cum illud bibam vobiscum novum in regno Patris mei. Ita soporem & oblivionem respuit, ut erudiret nos tanti beneficii nunquam non esse memores.

De aceto puro Joannes memorans, Cum ergo, inquit, accepisset Jesvs acetum. Hic potus felle non mistus designat eos potissimum, qui ignorantia & imbecillitate delinquant. Acetum potus asper & acidus, sed expertus amarior. At verò, qui nequitia peccant, acetum sunt felle incoctum. Id verè respuit Servator. Quòd si exteriores sensus nostri propinent aliquid impari, mox illud percepta dulcedine vel amaritie veritatem constantissimè respiciendum. Excludatur sensibus, ne occupet voluntatem. De vinea Sodomorum, vinea eorum, & de suburbanis Gamorrhæ: uva eorum uva fellis, & baccæ amarissimae. Fel draconum, vinum eorum, & venenum aspidum insanabile. Ne bibes, sed nec tange hæc toxica; avertere poculum, in quod mors ructavit, vel umbram noxæ gravioris declina.

Quando igitur Christus calicem myrrhatum libavit tantum, modestissime nobis illum propinavit, perinde si diceret: Ego cruciatus meos jam finio, vobis tota restat vita. Ad vos etiam meus hic calix transibit. Ne putetis nil amplius doloris perferendum. Ex amariore hoc calice bibendum omnibus. Ad laborem & dolorem nemo non nascitur, sua demum cuique mors obeunda. Hæc stipendia sunt primæ labis & propiorum criminum. Ut autem spe summi præmii, & amoris mei patienter omnia & fortiter possitis ferre, hæc ego Dominus vester amore vestri patior. Confortes crucis, participes paradisi & regni, loci pugnae, erunt & victoriæ, amici in lacrymis, erunt & in gaudiis.

Quare, mi homo, quisquis es Christiani sanguinis, illud Hieremias vatis assidue cogita tibi à Christo dici: Ad te quoque perveniet calix. Tu igitur Christo humanissime propinanti, cum Hebræo Rege paratissimus responde: Calicem salutaris accipiam, & nomen Domini invocabo. Vis inter Christi amicos numerari? aude cum beato Paulo dicere: Gaudeo in passionibus, & adimpleo eas, quæ desunt passionum Christi. Ergo para te: ad te quoque (nil certius) perveniet calix.

Generosissimus Martyr Quintinus anno Christiano trecentesimo tertio gravissima quæque passus Rictiovaro iudice, nam virgis ferreis cæsus, liquatòque oleo & pice perfulsus, cum etiamnum animosè diceret, Hæc omnia mihi sunt refrigerio, acerbùm excandescens Rictiovarus, Faxo, ajebat, submissiùs loquaris. Mox digiti omnes inter carnem & cutem terebrati, acutum veru ab humeris per corpus ad tibias adactum. Cùmque tormentis videretur inexpugnabilis, calix denique allatus, & aceto, calce vivâ, sinapi mistus est. Quintinus ad Christum ardentissimè suspirans, O mi optime Jesvs, inquit, natura quidem horret hunc calicem amarissimum & letalem, sed quia è manu tuâ is venit, & quia tu illum mihi sub cruce propinasti, respondebo & perhauriam: hic mihi potus melle omni & saccharo erit suavior. Dixit, & bibit.

Et quories nos in gratiam amici aut Domini, non di-

cam Principis aut Regis, ultra quàm opus, ultra quàm satis sit, ultra omnem appetentiam & vires bibimus, & totos nos auro vel crystallo proluimus. Irâne, Christiani, hoc vilissimo homini? hoc minimo favori damus, & ventrem, etsi reluctantem, cogimus ad hauriendum? & in gratiam summi Regis, in honorem Numinis, æternæ causæ salutis à propinante Christo & suavissimè invitante oblatum calicem respuemus?

§. IV. Christus detractis violenter vestimentis nudissimus cruci adsternitur.

Porrecto calice felleo, seu viño myrrhato, vestimenta Christo detracta sunt, ut in cruce ageretur nudus. Scio, diversa hic quosdam opinari, & pietate nescio quâ suam opinionem prætexere. Mihi animus est non tam refellere falsa sentientes, quàm sententiam veram stabilire. Certum omnino videtur, Christum Dominum in cruce pependisse nudissimum. Causæ com-

plures. 1. Ita planè præci Patres sentiunt. Ambrosius Christum cruci affixum velut digito monstrans, Refert considerare, inquit, qualis ascendit. Nudum video. Talis ascendit in cruce, quales nos, auctore Deo, natura formavit. Quis in paradiso primus homo habitaverat, talis ad paradisum homo secundus intravit. Dominum Jesum ita nudissimum fuisse flagellatum, omnes affirmant. 2. Eodem

Secunda. proferus modo penitus detectum omni veste ac velo spoliatum in cruce pependisse, divina etiam oracula & vaticinia confirmant. Rex David Christi vicem ingemiscens, Torâ die, inquit, verecundia mea contra me est. Et confuso faciei mei cooperuit me. 3. Imago Christi luculenta tam in hoc quàm in aliis fuit Noëmus. Hic orbem servavit arcâ, Christus cruce. Noëmus vineam, Christus Ecclesiam plantavit, & rigavit suo sanguine. Noëmus vino ætuans in tabernaculo nudus, uti nudus in cruce Christus obdormit. Noëmus à suo filio, Christus à suo populo, quem filii loco adoptârat, irritus est. Sed uti Noëmus evigilans Chanaan filium maledixit, ita Christus fatali die mundi velut è somno evigilavit: Væ filiis irrisoribus. Imò etiamnum noster Noëmus in suis membris, pauperibus & egenis nudus dormit, contemni ac rideri se dissimulat. Sed brevè extitiet somnus, & excitabitur tamquam dormiens Dominus, tamquam potens crapulatus à vino: Et percutiet inimicos suos; opprobrium sempiternum dabit illis. 4. Milites Christum, quàm potuit ignominiosissimè, mori voluerunt; purpureum vetus vestimentum, fenticosum ser-

tum, myrrhatum vinum satis explicarunt illorum odium in Servatorem; neque verò è reorum vestibus vel sibi minimum quid patiebantur subtrahi. Nam hæc pannicularia bona, uti appellantur, illorum erant, Præsidis permisso. 5. Dum Christus figeretur cruci, nulli hominum per coronam militum, hostis que medios accessus fuit ad Christum in alt. crucis jam positum. Post primum Virgo Mater penetravit ad crucem, & sub eâ constitit. 6. Quid contendimus? ita moris fuit nudos penitusque detectos crucifigere. Neque hunc morem in Christo antiquatum ullus facile probaverit. Quid veli loco Christus habuerit, infra dicitur.

Hic ego quorundam objectiones, beatæ Birgittæ visa, piæ aliorum meditationes, veium singulis septenniis monstrari solitum Aquilgrani, non impugno (nec enim lites amat tam lugubris historia) sed ad argumenta illa facile responderi posse iudico, & Christum penitus develtum (qualis in paradiso stetit primus homo) crucifixum cenleo.

Et en, Christiani, Christum antequam in cruce de-jiceretur, stantem, nudum, omni veste spoliatum, tementem, vulneribus undequaque plenum, sanguine obductum, oculis dejectis, manibus compositis paratissimum expectantem, dum in lectulum crucis prosterne-

1. Causa cur Christus in cruce pependit nudus.

Ambros. in e. 23. Luca. Secunda.

Terria. Noëmus imago fuit Christi in multo.

Psal. 77. vers. 66. Quarta.

Quinta.

Sexta. Apud Iosephum l. 19. Antiq. c. 3. fine.

Vertical text on the right edge of the page, likely bleed-through from the reverse side.

Christus moriturus quater vestimentis exutus est. reur. En perfectissimæ pauperatis & patientiæ speculum. Christus moriturus, suis vestimentis ter aut quater exutus est. 1. Flagellandus. 2. Spinis coronandus, & ad populum producendus. 3. In calvariæ rupem ad crucis supplicium educendus. 4. Cruci sternendus toto corpore. O caelum! ô terra! Rex ille caeli, veste omni exiuit, qui caelum stellis, terram floribus & herbis, animalia pilis, plumis, lana, squamis vestit. Ubi nunc fasciæ sunt & pannificentis? jam æquè necessarii essent morienti. Sed amoris æstus hæc omnia detraxit. Ideo suam quisque familiarem inopiam & paupertatem æquo animo ferat: *Gloria magna est hæc sequi Dominum.*

Sed nîc altissimâ mente ponderemus, quàm ista nuditas coram immensâ hominum multitudine, inexplicabile fuerit supplicium homini prorsus virgineo, verè recundissimo. Hæc una erubescenda ignominia plagas omnes, & ludibria, & lannas longissimè superavit. O Adam ubi es? Quis enim indicavit tibi quod nudus esses, nisi quid ex ligno, de quo preceperam tibi ne comederes, comedisti Tuam, & Adam, erubescendam prorsus nuditatem, hac suâ Dominus Jesu regit. Rex David in arcâ deducendâ suis vestimentis magnam partem exuens, à Michol conjuge, Christus à Synagoga & gentibus est irrisus. Homini verè recundo summum supplicium est nuditas. Nam hoc unum multos à voluntariâ morte revocavit, qui horrebant post mortem etiam suam cadaver denudari. Notas Philologis omnibus historias præscas non recanto.

Neque tantum pudoris summi fuit, coram innumerâ plebe nudum statui, sed & doloris maximi, homini unde quaque vulnerato vestes tam violentâ sævitie abstrahi. Si enim vel vulnuscule levi lintecolum in hærens vi abstrahatur, magnos ciet dolor, quid dicendum de tot vulneribus, cum eis in hærentes vestes vi avellerentur, & acre gelu in intima sese viscera penetraret? In hac cruentâ tragediâ Christus vestimentis suis sæpius exutus, sed numquam tantis doloribus, quantis nunc proximè crucem. *Ita Christi vestes in muliere, quæ fluxum sanguinis duodecim annis passâ omnes facultates suas in medicos erogaverat, hoc ipsum sanguinis profluvium stiterunt, sed heu! in ipso medico provocarunt.*

Verum & illud hoc loco considerandum, in direptione vestium Christi, unâ & coronam spinæ esse avulsam, ita censet Ludovicus Granatenfis & alii; sed mox iterum atrocissimâ vi repositam, quandoquidem nomine regni affectari figebatur cruci. Impresâ denuò in divinum verticem coronâ, os, oculi, aures, vultus omnis sanguine opplebatur. Ita Christus Dominus in cruce victima planè fuit coronata, de quâ Tertullianus, Nazianzenus, alii complura. O Deus, quale hoc spectaculum Christi flagellati, coronati, denudati, in cruce acti! Ecce homo. En arietem in vepribus hærentem. En hostiam, Isaac succedaneam! cuius mentionem injiciens

Augustinus, *Quis erat ille aries, inquit, qui immolato impletum est significativo sanguine sacrificium? Nempe, quando cum vidit Abraham, cornibus in frutice tenebatur. Quis ergo illo figurabatur, nisi Jesus Christus antequam immoleretur.*

Spinis Judaicis coronatus? Neque verò dubium est (quod aliqui rectè judicant) quin Christus jam omnimodis develatus Patri caelesti se denuò flexis genibus, oculis ac manibus in cælum elatis, similem in modum obtulerit. En, mi Pater, pro humanæ gentis redemptione hostiam in ori paratissimam. Fiat voluntas tua. Ita semper, maximè sub vitæ finem, nos convenit precari.

§. V. Quid doceat extrema Christi nuditas.

Sed quid ad ista Mater Domini, cui filii tunica cruenta quodammodo fuit ostensa, sicut olim Jacob patri vestis Josephi discolor. Nam germani fratres, quod

Gen. cap. 37. Moyses memorat, *nudaverunt eum tunicâ talari & polymitâ, mitrentes, qui serrent ad patrem, & dicerent, Hanc inve-*

nimus, vide utrum tunica filii tui sit, an non. Vel strophium cruentum filii occisi sanguine tinctum cor Patris non percellat? Quid dicendum de sensu matris, quæ filium ita nudum, ita cruentum fuisset oculis spectavit? Ne tamen hæc Christi nuditas illius hominis oculos vel minimum offenderet, habuit in cruce Servator velam duplex, nigrum & purpureum; nigrum mutatus est à sole, qui tenebras offudit huic spectaculo, quale sol ab orbe condito non vidit. Purpureum verò è Pilati domo à columnâ secum attulit, nam corpus totum sanguine, & uno velut vulnere obductum, verè recundissimè celavit discernimem membrorum. Ita Christus in alto pepedit nudissimus, sine ullâ oculorum offensâ. Ita & nobis ingrediendum & egrediendum est ex orbe ab omni re prorsus nudis, quidquid demum vel vestimenti vel lauri corradamus. Jobus jam liberis orbis, magis fortunis omnibus everitis, jam velut tumulo vicinus, *Nudus, inquit, egressus sum de utero matris meæ, & nudus revertar illuc. Hæc lege devincimur: Nihil intulimus in hunc mundum, haud dubium, quod nec auferre quid possimus. Hæc Dei lex tam stricta est, ut ipsi Filio Dei legis auctori dictum: Legem patere, quam tuleris. Hæc autem Christi nuditas innocentie vestem nobis reddat, & superbiam nostram, vestiumque pompam reprehendat, illud que jure objicit: *Quid existis videre? hominem molibus vestimentis indutum? Ecce homo, quem crucis lectulus quem sanguis vestit proprius.**

O bone Jesu, quantum erubesceremus coram te tuâque cruce, si quid frontis & verècundiæ haberemus? Nos commissimus factum, tu collo fers laqueum; tu luis, quod nos deliquimus. Nos subinde omnis honestatis, pudicitia, ac castitatis penitus oblitri maxime tegenda denudamus, & propudiosas similes picturas statumus in spectatorum certissimam perniciem: vestes non ad modestiam, sed ad pompam & lauriam, non tam tegendo corpori, quam augenda ostentationi adhibemus. Nec ferè in ullâ re tam assiduus & magis varius delinquendi locus est, quam in vestium cultu; & plerumque major est cultus quam census. O quoties, quantum in nobis est, Christi corpus detegimus? quod reverè sit in omni libidinum sædicate, quæ illudimus castitati, & Christo castitatis & verècundiæ amatore maximo renuntiamus, dum nostrum omne studium in amores vestitos conferimus, neglectis imperiis amoribusque divinis. Hæc nostra quotidiana scelerâ suas Christo vestes detraxerunt, hæc virgineum corpus Domini denudarunt. Sed duo sunt, quæ nos myrrhatus calix & vestium spoliatio doceant.

I. Domini myrrhati calicis in adversis & arumnis omnibus assidue recordemur. Christus præbuit & propinavit; animosè nos bonæque fide respondeamus. Hunc calicem Christi manus nobis porrigit, netas eum recusare. Unumquemque nostrum per Hieremiam Christus alloquitur: *Sume calicem de manu meâ, & accipiam, quoslibetque illum mihi potrexerit, eumque in gratiam tanti Regis meique Domini libenter perhauriam. Et quid amorem perhorrescimus, & frustra reluctamur? In hac abstinèti valle suavis vinum non crescit. Sapientissimo Ecclesiastæ id credamus de humanis miseris hoc affirmanti: *Cuncti dies ejus doloribus & ærumnis pleni sunt. Tolere mus ærumnosum hoc momentum; beata sequitur aternitas.**

II. Extrema Christi nuditas non difficulter nobis persuadeat, ut suam quisque inopiam, aut penuriam rerum quamcunque animo tranquillo toleret. *Habentes alimenta, & quibus tegamur, his contenti simus. Quod si hæc ipsa parcius obveniant, aut penitus defiant, summâ Christi nuditate nos involvamus. Pro se quisque cum beato Paulo dicat: *Scio & humiliari, scio & abundare**

Christus moriturus quater vestimentis exutus est.

Eccli. c. 23. vers. 38. Nuditas fuit Christo inexplicabile supplicium. Gen. cap. 3. v. 9. & 11.

2. Reg. c. 6. vers. 20.

Vestium detractio in Christo doloris fuit maximum.

Math. c. 9. vers. 20. Marci c. 5. vers. 25. Luc. cap. 8. vers. 42. Ita S. Birgitta lib. 7. Revel. c. 15. & Ludovic. Bloisus, de Pass. Dom.

Aug. lib. 16. de Civit. cap. 32. med.

Ludovicus Bloisus.

Gen. cap. 37. v. 23. & 32.

Christi nuditas illius hominis oculos vel minimum offenderet, habuit in cruce Servator velam duplex, nigrum & purpureum; nigrum mutatus est à sole, qui tenebras offudit huic spectaculo, quale sol ab orbe condito non vidit. Purpureum verò è Pilati domo à columnâ secum attulit, nam corpus totum sanguine, & uno velut vulnere obductum, verè recundissimè celavit discernimem membrorum. Ita Christus in alto pepedit nudissimus, sine ullâ oculorum offensâ. Ita & nobis ingrediendum & egrediendum est ex orbe ab omni re prorsus nudis, quidquid demum vel vestimenti vel lauri corradamus. Jobus jam liberis orbis, magis fortunis omnibus everitis, jam velut tumulo vicinus, *Nudus, inquit, egressus sum de utero matris meæ, & nudus revertar illuc. Hæc lege devincimur: Nihil intulimus in hunc mundum, haud dubium, quod nec auferre quid possimus. Hæc Dei lex tam stricta est, ut ipsi Filio Dei legis auctori dictum: Legem patere, quam tuleris. Hæc autem Christi nuditas innocentie vestem nobis reddat, & superbiam nostram, vestiumque pompam reprehendat, illud que jure objicit: *Quid existis videre? hominem molibus vestimentis indutum? Ecce homo, quem crucis lectulus quem sanguis vestit proprius.**